

ประโยค ป.ธ. ๕
แต่ง ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๒๘

224

อุบายโกศลนั้น คือความเป็นผู้ฉลาดในอุบายสำหรับประกอบกิจนั้น ๆ มีวิภาคเป็น ๒ ประการ คือ อายโกศล ความเป็นผู้ฉลาดรอบรู้เหตุเป็นเครื่องเจริญ ๑ อบายโกศล ความเป็นผู้ฉลาดรอบรู้เหตุเป็นเครื่องเสื่อม ๑ คุณอันมีในท่านผู้ใดแล้ว ท่านผู้นั้นย่อมเข้าใจในที่จะประกอบกิจไม่ให้อากูล ยังประโยชน์ตนประโยชน์ท่านให้สำเร็จบริบูรณ์โดยสามารถ แม้เมื่อมีภัยที่น่าหวาดหวัทงอยู่รอบค้ำัน ยังอาจทำริการณเอย่นปรนทำตนและผู้อื่นให้รอดโดยสวัสดิ์ ความนี้พึงสาธกด้วยเรื่องในมหาปรินิพพานสูตร ในที่ชนิกายมทวารวค ครังเมื่อมัลลกษัตริย์ผู้ครองกสินารานครน้อย ทำการถวายพระเพลิงพระพุทธรสรีระแล้ว ช่าวทราบไปตั้งกษัตริย์และประชาธิปไตยผู้ครองราชธานี และนครใหญ่น้อย ๗ ตำบล มีพระเจ้าอชาศกัทรราชผู้ครองราชสวรวราชธิปไตยมคธราชอาณาจักรเป็นประธาน ต่างพระองค์ทวงแ่งราชทกจำทลพระราชสาสน์ส่งไปสู่กสินารานคร ให้ทลขอส่วนพระพุทธรสวรีวิภาคต่อมัลลกษัตริย์ เพื่อเชิญมาบรรจุไว้ในพระสถูปเป็นที่ทำสักการบูชา ถ้าคณะมัลลกษัตริย์จะไม่ฉลาดในอุบายหยั่งเห็นการณข้างหน้า พอทกเมืองไหนมาถึง ก็แจกให้ไป ๆ ฉวยว่าพระสวรีวิภาคหมกแล้ว จะมีใครมาขออีกและจะไม่ไค้ หรือผู้ไค้แจกแล้ว แ่จะไม่พอประสงกเพียงเท่านั้น ยังจะต้องการอีก เมื่อไม่ไค้สมประสงก ก็เกิดอาฆาตบาทหมาง แล้วและเข้ากันหรือแ่กล้าพัง ยกพยุหแสนามาทำสงคราม เพื่อจะชิงเอาค้วยพลการ ไทนเลย คณะมัลลกษัตริย์ผู้มกกำลังน้อยจะต่อต้านชาศกัผู้มกกำลังมากกว่าไค้ ถึงอย่างไร ก็ไม่ควรให้มสงครามมาทศพระนครในอันไซ้ที่ คณะมัลลกษัตริย์ทรงเห็นการทงนี้ จึงยังไม่ยอมแจกพระสวรีวิภาคให้ไปก่อนกว่าทลหลายพระนครจะพร้อมกันเข้าแล้วและรบเร้าจะให้แจกจนไค้ เมื่อเป็นสมัยเช่นนั้น จึงโทณพราหมณไค้กล้าสุนทรกถาแนะนำทล ๗ พระนครให้สโมสรสามัคคีกับคณะมัลลกษัตริย์ไค้แล้วพร้อมใจกันแบ่งพระสวรีวิภาคออกเป็น ๘ ส่วน แจกแ่กกันฝ่ายละส่วนเมื่อไค้ทำเช่นนั้น หากจะมีใครมาขอในกาลหลัง ก็จะได้ถนกว่า พระสวรีวิภาคุนั้นแบ่งกันเสร็จแล้ว ถ้าจะขึ้นต่อยุทธทำสัมปหารแย่งชิง ก็จะได้อาศัย ๗ พระนครนั้น อันร่วมสามัคคีธรรมเป็นกำลังช่วยต่อสู้ชาศกั ซอนก็มีผล เมื่อแจกพระชากันเสร็จแล้ว คณะโมวิยกษัตริย์เมืองบิบลลวันเพ็งทราบช่าว และแ่ก่ทลมาขอส่วนพระสวรีวิภาค ก็ไค้ไปแต่พระอังกการที่เหลือ ไม่สามารถจะชู่เชิญคณะมัลลกษัตริย์ให้จ่ายอมแบ่งส่วนของตนให้อีก คณะมัลลกษัตริย์และโทณพราหมณฉลาดในอุบายหยั่งเห็นการณข้างหน้า ปฏิบัติราชกิจคองตามทวงที่ ทำพระนครให้สวัสดิ์จากมหาภัยอันน่าหวาดหวัทงเห็นปานนั้น ค้วยประการฉะนี้ ๆ

ให้เวลา ๔ ช่วนาพิกา กับ ๑๕ นาที.